

TAKİP HUKUKUNDA “NAFAKA BORCUNU ÖDEMEME” SUÇU (İİK Madde 344)

CRIME OF “DEFAULTING IN PAYING MAINTENANCE ALLOWANCE”
IN ENFORCEMENT LAW

Talih UYAR*

Özet: Bu çalışmada, nafaka borcunu ödememe suçunun unsurları, yargılama aşaması, usulü ve takibi ile bu suçtan dolayı hükümlülük kararı verilmesinden sonra ve hükmedilen ceza infaz oluncaya kadar işleyecek olan nafakaların ödenmemesi konuları; doktrin görüşleri ve yüksek mahkeme kararları ışığında ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: İİK m. 344, takip hukuku, nafaka, nafaka borcu.

Abstract: In this study, the elements, the proceedings stage, the procedure and the pursuit of the crime of defaulting in paying maintenance allowance are reviewed as well as the issues concerning the default in paying maintenance allowance after sentence is held and until the implementation, in the light of doctrinal opinions and judgments of high courts.

Keywords: Article 344 of the Enforcement and Bankruptcy Law, enforcement law, maintenance, maintenance debt.

İİK'nın 344. maddesinde '*mahkeme ilanı ya da mahkemenin ara kararı ile ödemeye mahkum olduğu nafaka borcunu ödememe eylemi*' suç sayılarak cezalandırılmıştır.

---

* Av., İzmir Barosu.

I. Suçun Unsurları¹

A. Mahkemece hükmedilen nafakaya ilişkin ilama ya da ara kararına dayanılarak icra takibi yapılmış olmalıdır.

Nafaka borcunun ödenmemesinin bu maddeye göre suç sayılıp cezalandırılabilmesi için, takip konusu yapılmış olan ilamın (nafaka ilamının) kesinleşmiş olması da gerekli midir? 4949 sayılı Kanun'la -17.7.2003 tarihinde- "*ara kararları ile hükmedilen nafakaların da ödenmemesi*"nin suç sayılmadığı dönemde bu konu **doktrinde** tartışmalı idi.

Gerçekten bir görüşe göre;² "*İİK m. 344'e göre, ceza verebilmek -yani; "nafaka borcunu ödememe" eyleminin suç teşkil edebilmesi için- nafaka ilamının kesinleşmiş olması gerekmez. Çünkü nafaka ilamının yerine getirilebilmesi (takip konusu yapılabilmesi, infazı) için, kesinleşmesi gerekmemektedir. Hukukta, "ilam sözü", kesinleşsin kesinleşmesin bütün nihai kararları kapsamına aldığından (bkz. HUMK m. 429, 438, 440/2; İİK m. 36, 40) nafaka borcunu ödememe suçunun oluşması için, nafaka ilamının kesinleşmesine gerek yoktur.*"³

Kanımızca da isabetli olan, dayanağını HUMK m. 434/3'de bulunan, nafaka hukukunun gayelerine ve nafaka alacağının niteliğine⁴ uygun bulunan bu görüş, doktrindeki diğer yazarlarca⁵ benimsenmediği gibi **Yargıtay**⁶ da, -o dönemde- "*ancak kesinleşmiş nafaka ilamındaki*

¹ Uyar, T., *İcra ve İflâs Hukukunda Suç Sayılan Fiiller (İcra-İflâs Suçları)*, s. 417 vd.

² Postacıoğlu, İ., *İcra Hukuku Esasları*, s. 750; Berkin, N., *İcra Hukuku Rehberi*, s. 489; Türkes, Ş., *İcra-İflâs Suç ve Cezaları*, s. 45.

³ Doğrul, V., *İcra ve İflâs Kanununun 344 üncü Maddesinin Uygulanması ve Beliren Boşluklar*, *Ad. D.*, 1946/II, s. 1219.

⁴ İnal, N., *Uygulamada Nafaka ve Boşanma Davları*, s. 1 vd.; Doğanay, İ., *Nazari ve Tatbiki Muhtelif Nafaka Davaları*, s. 11 vd.

⁵ Ergenekon, Y., *Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakaları*, s. 120 vd.; İnan, Y. Z., *İcra Tatbikatında Suç Sayılan Fiiller ve Ceza Davaları*, s. 64; Olgaç, S. / Köymen, H., *İçtihatlarla İcra ve İflâs Kanunu*, s. 1351; Ögütçü, T., *İcra ve İflâs Kanunundaki Yenilikler*, s. 203; Tuna, Y., *İcra Takibi Suçları*, *İBD*, 1955/9-10, s. 451; Akın, V., *İçtihat Notu*, *Jurisdictio*, s. 1374; Nayir, H., *Bizde İcra Ceza Davaları*, s. 86; Olgaç, S., *İcra-İflâs*, s. 1685; Özcengiz, M. N., *a. g. e.*, s. 179.

⁶ Bkz. 17. HD, 15.9.2003 T. 7156/7948; 30.5.2002 T. 2396/4421; 13.9.2002 T. 8461/7654; 7.2.2002 T. 180/579; 8. CD, 10.2.2000 T. 399/2036; 27.1.2000 T. 19448/944; 1.3.1999 T. 573/2472; 22.9.1997 T. 11586/12119 vb.

borcun ödenmemesinin İİK m. 344’e göre suç teşkil edeceğini” belirtmiştir...

4949 sayılı Kanun’la, 344. maddeye yeni bir fıkra eklenerek, “mahkemeler tarafından ara kararı ile kararlaştırılan nafakayı ödemeyen borçlular hakkında da bu maddenin birinci fıkrasındaki hükmün uygulanması” sağlanmıştı. İcra ve İflâs Kanunu’nun 344. maddesinin değişiklikten önceki şeklinde; ancak (kesinleşmiş) nafaka ilamında yazılı olan nafakayı ödemeyen borçlu, alacaklının şikayeti üzerine, icra mahkemesi tarafından cezalandırılmaktaydı. Yargıtay, madde metnindeki “ilam” terimini dar yorumladığı için, uygulamada, nafaka veya boşanma davası sırasında, tedbir olarak mahkemelerce ara kararı ile takdir olunan nafaka kararları müeyyidesiz kalmaktaydı. Aslında, muhtaç durumda olduğu için hemen alacaklısının eline geçmesi düşüncesiyle takdir edilmiş bulunan tedbir nafakalarının bu maddedeki himayeden yararlandırılması için maddede bu doğrultuda değişiklik yapılmıştı.⁷

4949 sayılı Kanun’la -17.7.2003 tarihinde- İİK’nın 344. maddesinde -yukarıda belirttiğimiz şekilde- değişiklik yapıp “ara kararı ile hükmedilen nafakaları ödememek de suç haline getirildikten sonra” takip konusu yapılan nafaka ilamında yer alan nafaka borcunu ödememesinin İİK m. 344’e göre suç sayılabilmesi için, nafaka ilamının -eskiden olduğu gibi- kesinleşmiş olması aranacak mıdır? **Doktrinde kimi hukukçular**⁸ “nafaka ilamının şikayet tarihinde kesinleşmiş olması gerektiğini” belirtirken **kimi hukukçular**⁹ ise “İİK’nın 344. maddesinde öngörülen nafaka borcunu ödememe suçunun oluşması için, takip konusu nafaka ilamının kesinleşmiş olmasına gerek bulunmadığını” -kanımızca da isabetli olarak- belirtmişlerdir... Bu konunun **yüksek mahkemenin içtihatlarında** da henüz kesin bir çözüme kavuşmadığını görüyoruz. Gerçekten, **yüksek mahkeme** kimi içtihatlarında¹⁰ -eskiden olduğu gibi- “icra ceza mahkemesindeki yargılamanın sonuçlanmasına (hüküm tarihine) kadar kesinleşmemiş olan nafaka ilamında yer alan nafaka borcunu ödememenin suç sayılma-

⁷ Uyar, T., “İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”ların Getirdiği Yenilikler, 2005, s. 139.

⁸ Coşkun, M., Açıklamalı-İçtihatlı İİK, C: 3, s. 3328; Çetin, E. H., Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflâs Suçları, s. 238.

⁹ Özmen, İ., İcra Mahkemesinin Görevine Giren Suçlar, s. 462.

¹⁰ Bkz. 17. HD, 9.12.2004 T. 10559/13196; 4.11.2004 T. 9168/11804; 28.10.2004 T. 4385/11463 vb.

yacağını” belirtmişken, kimi içtihatlarında¹¹ “nafaka borcunun ödenmemesinin İİK m. 344’e göre suç teşkil edebilmesi için, takip dayanağı ilamın kesinleşmesine gerek bulunmadığını” belirtmiştir...

Yüksek mahkeme;

“Birikmiş (işlemiş) nafaka borcunu ödememenin –bu borç ‘adi borç’ niteliğinde olduğundan– ‘suç’ sayılmayacağını”¹²

“Borçlu sanığa gönderilen ve tebliğ edilen icra emrinde birikmiş nafakanın yanında aylık nafakanın da talep edilmesi halinde ‘nafaka borcunu ödeme’ suçunun oluşacağını”¹³

“Tedbir nafakasını ödememenin de İİK. 344’e göre ‘suç’ teşkil ettiğini”¹⁴

belirtmiştir.

5358 sayılı Kanun’la bu madde yeniden düzenlenirken “nafakaya ilişkin kararların gereğini yerine getirmeyen borçlunun, alacaklının şikayeti üzerine cezalandırılacağı” belirtilmiş ve ne bu maddede ve ne de İİK’nın yürürlükten kalkan maddelerini belirten 23. maddede, 344/son hükümden bahsedilmemiştir. Kanımızca bu madde –yeni şekliyle– “nafakaya ilişkin kararların gereğini yerine getirmeyen” borçluyu cezalandırdığına göre, borçlunun yerine getirmediği nafakaya ilişkin karar “nafaka ilamı” olabileceği gibi “nafakaya ilişkin ara kararı” da olabilir. Yani; 5358 sayılı Kanun’la yapılan değişiklik sonucunda –4949 sayılı Kanun’la suç haline getirilmiş olan– “ara kararı ile hükmedilen nafakayı ödememe eylemi”, bugün için de İİK m. 344’e göre suç olmaya devam etmektedir.¹⁵

Ancak; “sözleşme ile taahhüt edilen” nafaka borcunu ödememek de, bu maddeye göre suç teşkil etmez.¹⁶

¹¹ Bkz. 17. HD, 4.3.2004 T. 11285/2654; 17.11.2003 T. 676/10996.

¹² Bkz. 16. HD, 12.6.2007 T. 2336/2258; 17. HD, 8.5.2005 T. 1881/5558; 17. HD, 17.2.2005 T. 11515/1187 vb.

¹³ Bkz. 17. HD, 31.5.2005 T. 4215/436; 5.7.2004 T. 2482/8485; 26.2.2004 T. 12001/2224 vb.

¹⁴ Bkz. 16. HD, 23.2.2005 T. 11589/1116; 8.11.2004 T. 7803/11896 .

¹⁵ Uyar, T., “İİK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”ların Getirdiği Yenilikler, s. 139 vd.

¹⁶ Akyazan, S., İcra ve İflâs Kanunundaki Yeni ve Değişik Hükümler Üzerinde Bir İnceleme, s. 220; Özcengiz, M.N., a. g. e., s. 47.

B. Nafaka ilamında yer alan nafaka borcu maddi hukuk bakımından devam ediyor olmalıdır.

Eğer, borçlunun nafaka ödeme yükümlülüğü maddi hukuk bakımından sona ermiş olmasına rağmen, nafaka ilamına dayanan takip, borçlu tarafından iptal ettirilmemiş olduğu için hala devam ediyor gözükyorsa, borçlunun böyle bir takibe konu olan nafaka borcunu ödememesi suç sayılmaz. Örneğin,182/II gereğince hükmolunan “*iştirak nafakası*” çocuğun ergin olmasına kadar devam eder. İşte, iştirak nafakasına ilişkin bu duruma gelmiş bir takibi borçlu, “*lehine nafaka hükmedilen çocuğun ergin olması nedeniyle*” icra mahkemesinden¹⁷ ya da mahkemeden karar alıp, iptal ettirmemiş dahi olsa, nafaka borcu maddi hukuk bakımından sona ermiş olduğundan, bu nafakayı ödememiş olmasından dolayı –İİK. m. 344’e göre- cezalandırılmaz. Aynı şekilde, nafaka borçlusu nafaka alacaklısına bir süre yanında bakmışsa, bu süreye ilişkin olarak nafaka borcu –maddi hukuk bakımından- sona ermiş olduğundan,¹⁸ bu dönemdeki nafaka borcunu ödemeyen borçlu cezalandırılmaz.

C. “Nafaka İlamı” icraya konulmuş ve borçluya “icra emri” gönderilmiş veya “nafaka ödenmesine ilişkin ara kararı” icraya konulup, borçluya “örnek: 7 ödeme emri” gönderilmiş olmalıdır.

Nafaka borçlusu, “*icra emrini*” ya da “*ödeme emrini*” aldıktan sonra –işleyen- nafaka borcunu ödemezse, bu eylemi suç sayılır.

Nafaka alacağı her ay doğan ve ödenmesi gereken bir borç olduğu için, borçlunun “*icra emrini*” ya da “*ödeme emrini*” aldıktan sonra işleyen bir aya ait nafaka borcunu ödememesi ile daha teknik bir ifade ile “*icra emrinin (ödeme emrinin) tebliği ile şikayet tarihi arasında*” işlemiş ve ödenmemiş –en az bir aylık- nafaka borcunun bulunması halinde nafaka borcunu ödememe suçu oluşur.¹⁹

İlamda hükmedilen nafaka hakkında *icra takibi yapılmamışsa* –yani,

¹⁷ Uyar, T., *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, C. 2, s. 3048.

¹⁸ Uyar, T., a. g. e., Şerh, C. 2, s. 1814

¹⁹ Bkz. 17. HD, 18.5.2005 T. 11541/5504; 9.5.2005 T. 3579/4987; 21.3.2005 T. 733/2603 vb.

borçluya "icra emri" gönderilmemişse- nafaka ilamındaki borcun ödenmemesi suç teşkil etmez.²⁰ Başka bir deyişle, icra emrinin tebliğinden önceki döneme ait nafaka borcunun ödenmemesi suç sayılmaz.²¹

Ayrıca önemi nedeniyle belirtelim ki, ödenmemesi suç teşkil eden nafaka, "icra emrinin tebliğinden sonra işleyecek olan" nafakadır. Bundan önceki döneme ait birikmiş (işlemiş) nafakaları ödememek -bunlar adi alacak niteliğinde olduğundan- "suç" teşkil etmez.²²

Eğer borçlu hakkında İİK m. 344 gereğince açılmış bulunan dava, herhangi bir nedenle -örneğin; şikayetçinin vazgeçmesi, davanın takip edilmemesi, borcun ödenmemesi vb. nedeniyle- düşmüşse, düşme kararının kesinleşmesi tarihinden itibaren²³ işleyen (işleyecek olan) bir aylık nafakanın ödenmemesi ile "nafaka borcunu ödememe" suçu oluşur.

Yine önemi nedeniyle belirtelim ki, şikayet tarihinde nafaka dosyası işlemde kaldırılmış durumda ise, nafaka borcunu ödememe suçu oluşmaz.²⁴ Ancak, takipten düşmüş dosyadan gönderilecek yenileme bildirisi ile şikayet tarihi arasında işlemiş ve ödenmemiş nafaka borcu bulunursa, bu borcu ödememek suç sayılır.²⁵

D. "Nafaka borcunu ödememe suçu"ndan dolayı mahkumiyet kararı verilebilmesi için, borçlu vekiline "icra emri" tebliğ edilmiş olması yeterli olmayıp, ayrıca borçluya da "icra emri" tebliğ edilmiş olması gerekir.²⁶ Çünkü icra emrinin, borçlu vekiline tebliği ile, icra takibi kesinleşirse de, bu durum, cezai sorumluluk bakımından, borçlu aleyhine sonuç doğurmaz...

²⁰ Bkz. 2. HD, 27.10.1983 T. 9418/8138.

²¹ Bkz. 12. HD, 27.10.1983 T. 9250/8134.

²² Bkz. 16. HD, 12.6.2007 T. 2336/2258; 17. HD, 18.5.2005 T. 1881/5558; 17. HD, 17.2.2005 T. 11515/1187 vb.

²³ Bkz. 12. HD, 11.3.1985 T. 2511/2180; 25.2.2005 T. 1193/1604.

²⁴ Bkz. 17. HD, 14.3.2005 T. 929/2223; 11.11.2004 T. 3285/7545; 16. HD, 23.3.2004 T. 13172/4666 vb.

²⁵ Bkz. 17. HD, 8.7.2004 T. 5540/8662; 8. CD, 6.4.1987 T. 2352/3204.

²⁶ Bkz. 17. HD, 9.12.2004 T. 10559/13196; 23.9.2004 T. 6504/9906; 23.9.2004 T. 4930/9902 vb.

E. Cezanın ortadan kaldırılmasını gerektiren nedenler bulunmamalıdır.

Nafakaya ilişkin ilam, takip konusu yapıldıktan sonra borçlu “*nafakanın kaldırılması veya azaltılması*” için dava açmış olabilir. Bu davada, borçlunun ileri sürdüğü sebepler, şikayet hakkında karar verecek olan icra ceza mahkemesinde haklı (hükmedilecek cezanın geri bırakılmasını gerektirecek nitelikte) bulunduğu takdirde, İİK m. 344/II gereğince, ceza verilmesi yargılamanın sonuna kadar ertelenir. Yani icra ceza mahkemesi, borçlunun açtığı “*nafakanın kaldırılması veya azaltılması*” davasını “*bekletici mesele*” sayar. Ancak hemen belirtelim ki, borçlunun açtığı her “*nafakanın kaldırılması veya azaltılması*” davası, icra ceza mahkemesindeki davayı etkilemez. Borçlunun açtığı bu davada haklı çıkabileceği tahmin edilebilen, ciddi davalar, ceza davasının ertelenmesine neden olabilir. Bu husus gerek *maddenin gerekçesinde*²⁷ ve gerekse *metninde* “...borçlunun ileri sürdüğü sebepler göz önünde bulundurulurak...” şeklinde açıkça belirtilmiştir.

İşte bu nedendir ki, borçlu hakkında, “*nafaka borcunu ödememe*” suçundan dolayı ceza verilebilmesi için, “*nafakanın kaldırılması veya azaltılması*” hususunda bir davanın açılmamış olması veya böyle bir dava açılmış olsa bile, (icra ceza mahkemesinin) bu davada ileri sürülen sebepleri, yargılamanın ertelenmesi için yeterli bulmaması gerekir...

II. Duruşma sırasında ve hükümden önce nafaka borcunun ödendiğinin anlaşılması halinde –İİK m. 354 gereğince– “*davanın düşürülmesine*” karar verilmesi gerekir.²⁸ Eğer temyiz dilekçesine ekli “*tahsilat makbuzu*”ndan, suç konusu nafaka borcunun ödendiği anlaşılırsa, “*düşme kararı*” verilmek üzere dosyanın icra ceza mahkemesine iadesi gerekir.²⁹

Sanık hakkında verilen “*cezanın, ödeme nedeniyle İİK'nın 354. maddesi uyarınca düşürülmesine*” karar verildikten sonra işleyecek bir ay-

²⁷ Bkz. Yuk. “538 sayılı Kanuna ait Hükümet Tasarısı Gerekçesi” – “Adalet Komisyonu Raporu Gerekçesi” – “Adliye Encümeni Mazbatası Gerekçesi”.

²⁸ Bkz. 17. HD, 7.10.2004 T. 7137/10445; 16.9.2004 T. 4950/9462; 16. HD, 8.3.2004 T. 584/3673 vb.

²⁹ Bkz. 12. HD, 9.12.1985 T. 14058/1069.

lık nafaka alacağıının ödenmemesi ile İİK'nın 344. maddesindeki suç oluşur...³⁰

Yüksek mahkeme³¹ "ahlaki bir görevin yerine getirilmesi için küçüğe gönderilen paranın, nafaka borcuna mahsuben yapılmış bir ödeme sayılamayacağına" -isabetli olarak- karar vermiştir.

III. "Nafaka borcunu ödememe" suçundan dolayı -İİK m. 344'e göre- hükümlülük kararı verilmesinden sonra, hükmedilen ceza infaz olununcaya kadar işleyecek olan nafakaları ödememek "suç" sayılmaz. "Nafaka borcunu ödememe suçun"dan dolayı hükmedilen cezanın infazından sonra -en az bir aya ait- nafaka borcunun ödenmemesi halinde, yine borçlu İİK m. 344'e göre cezalandırılır.³²

IV. "Nafaka borcunu ödememe" (İİK m. 344) suçunun "yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğün yerine getirilmemesi" ile -yani; Anayasa'nın 38. maddesinin 9. fıkrası ile- bir ilgisi bulunmadığı, **yüksek mahkemece** ısrarla belirtilmiştir...³³

V. "Nafaka borcunu ödememe" suçunun takibi, alacaklının şikayetine bağlıdır (İİK m. 344/I, c.1).

Şikayet süresi, İİK m. 347'de öngörüldüğü şekilde "suçun işlendiğinin öğrenilmesinden itibaren üç ay ve suçun işlendiği tarihten itibaren bir sene"dir.³⁴

Yüksek mahkeme, "alacaklının 'en geç icra dosyasında beyanda bulunduğu tarihte",³⁵ "icra dairesinde haciz isteminde bulunduğu tarihte"³⁶ 'nafaka borcunu ödememe' suçunun işlenmiş olduğunu öğrenmiş sayılacağını" belirtmiştir.

"Nafaka borcunu ödememek" suçunda, suç tarihi "şikayetin gerçek-

³⁰ Bkz. 16. HD, 5.5.2004 T. 3647/6807; 12. HD, 11.3.1985 T. 2511/2180; 25.2.1985 T. 1193/1604.

³¹ Bkz. 12. HD, 5.5.1983 T. 3771/3569.

³² Bkz. 17. HD, 23.9.2004 T. 6119/9943; 12.7.2004 T. 5255/8879; 10.5.2004 T. 13197/5925 vb.

³³ Bkz. 17. HD, 2.5.2002 T. 4488/3412; CGK, 11.12.2001 T. 17-281/284.

³⁴ Bkz. 17. HD, 1.7.2004 T. 3287/8288; 12. HD, 7.10.1986 T. 11758/10115.

³⁵ Bkz. 12. HD, 7.10.1986 T. 11758/10115.

³⁶ Bkz. 17. HD, 9.2.2004 T. 13656-1325; 8. CD, 26.3.1987 T. 1138/2842.

leştiği tarihten geriye doğru bir aylık nafaka alacağıının muaccel olduğu tarih"tir.³⁷

Yargılama Usulü

a. Yetkili ve Görevli Mahkeme: İcra takibinin yapıldığı yerdeki icra ceza mahkemesi, yetkili ve görevli mahkemedir (İİK m. 346/I, III; 348).

b. Davanın Açılma Usulü: Nafaka alacaklısının -yetkili ve görevli icra ceza mahkemesine 'yazılı' veya 'sözlü' başvurusu "*şahsi dava dilekçesi*" ile dava açılır. İddianame ile "*kamu davası*" şeklinde açılmaz...³⁸

c. Suçun Cezası: İİK m. 344'de öngörülen suçun sabit görülmesi halinde, borçluya *üç aya kadar tazyik hapsi* verilir.³⁹

5358 sayılı Kanun'la maddede yer alan "*hapis cezası*", "*tazyik hapsine*" dönüşmüştür. Maddede öngörülen "*tazyik hapsi*"nin tanımı -"*disiplin hapsi*" gibi- CMK m. 2'de yapılmamıştır. Ancak, "*tazyik hapsi*"nin de -"*disiplin hapsi*" gibi- "*seçenek yaptırımlara çevrilemeyen*", "*ön ödeme uygulanamayan*", "*tekerrüre esas olmayan*", "*şartla salıverilme hükümleri uygulanamayan*", "*ertelenemeyen*" ve "*adli sicil kayıtlarına geçirilmeyen*" hapis olduğu gerek doktrinde ve gerekse uygulamada kabul edilmektedir. Bu nedenle, maddede öngörülen ve alacaklının şikayeti üzerine, icra mahkemesince İİK 344 uyarınca hükmedilecek "*üç aya kadar tazyik hapsi*" ertelenemeyecek, paraya çevrilemeyecektir.

"*Hapsin tatbikine başlandıktan sonra, ilamın gereği yerine getirilirse, borçlunun tahliye edileceği*" maddede ayrıca vurgulanmıştır.⁴⁰

Ç. Zamanaşımı: İİK'da herhangi bir *dava zamanaşımı* öngörülmemiştir.

d. Ceza zamanaşımı: Kararın kesinleşmesinden itibaren iki yıllık *ceza zamanaşımı* işlemeye başlar (İİK m. 354/II).

³⁷ Bkz. 16. HD, 13.11.2007 T. 3047/4418; 10.7.2007 T. 2658/2795; 1.3.2007 T. 522/412.

³⁸ Bkz. 8. CD, 22.12.1999 T. 18342/18913; 18.3.1996 T. 2587/3715.

³⁹ Bkz. 16. HD, 1.3.2007 T. 427/453; CGK, 5.12.2006 T. 16-304/273; 16. HD, 6.2.2007 T. 437/234; 17.11.2006 T. 5765/7335.

⁴⁰ Uyar, T. "*İİK'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*"ların Getirdiği Yenilikler, s. 140

KAYNAKLAR

- Akın, V., İçtihat Notu, *Jurisdictio*, s. 1374.
- Akyazan, S., *İcra ve İflâs Kanunundaki Yeni ve Değişik Hükümler Üzerinde Bir İnceleme*, s. 220.
- Berkin, N., *İcra Hukuku Rehberi*, s. 489.
- Coşkun, M., *Açıklamalı-İçtihatlı İİK*, C: 3, s. 3328.
- Çetin, E. H., *Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflâs Suçları*, s. 238.
- Doğanay, İ., *Nazari ve Tatbiki Muhtelif Nafaka Davaları*, s. 11 vd.
- Doğrul, V., *İcra ve İflâs Kanununun 344 üncü Maddesinin Uygulanması ve Beliren Boşluklar*, *Ad. D.*, 1946/II, s. 1219.
- Ergenekon, Y., *Türk Medeni Hukukunda Yardım Nafakaları*, s. 120 vd.
- İnal, N., *Uygulamada Nafaka ve Boşanma Davaları*, s. 1 vd.
- İnan, Y. Z., *İcra Tatbikatında Suç Sayılan Fiiller ve Ceza Davaları*, s. 64.
- Nayir, H., *Bizde İcra Ceza Davaları*, s. 86.
- Olgaç, S. / Köymen, H., *İçtihatlarla İcra ve İflâs Kanunu*, s. 1351.
- Olgaç, S., *İcra-İflâs*, s. 1685.
- Öğütçü, T., *İcra ve İflâs Kanunundaki Yenilikler*, s.203.
- Özcengiz, M.N., *a. g. e.*, s. 47.
- Özcengiz, M. N., *a. g. e.*, s. 179.
- Özmen, İ., *İcra Mahkemesinin Görevine Giren Suçlar*, s. 462.
- Postacıoğlu, İ., *İcra Hukuku Esasları*, s. 750.
- Tuna, Y., *İcra Takibi Suçları*, *İBD*, 1955/9-10, s. 451.
- Türkeş, Ş., *İcra-İflâs Suç ve Cezaları*, s. 45.
- Uyar, T., *İcra ve İflâs Hukukunda Suç Sayılan Fiiller (İcra-İflâs Suçları)*, s. 417 vd.
- Uyar, T., *“İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”ların Getirdiği Yenilikler*, 2005, s. 139.
- Uyar, T., *“İİK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”ların Getirdiği Yenilikler*, s. 139 vd.
- Uyar, T., *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, C. 2, s. 3048.
- Uyar, T., *a. g. e.*, Şerh, C. 2, s. 1814.
- Uyar, T., *“İİK’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”ların Getirdiği Yenilikler*, s. 140